

Список використаних джерел.

І. Івахненко С.В. Інформаційні технології в організації бухгалтерського обліку: Наукове видання. – Житомир, 2009. – 416 с.

УДК 657.1

ЗБАЛАНСОВАНІСТЬ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЯК ОБ'ЄКТ ОБЛІКУ

С. О. Левицька

*Національний університет водного господарства та природокористування, вул. Соборона, 11, м. Рівне, 33028,
e-mail: levitska1@yandex.ru*

Постановка проблеми. Збалансована підприємницька діяльність – це організація раціонального та ефективного використання виробничих ресурсів для вирішення оперативних та стратегічних завдань господарської діяльності, що, в свою чергу, передбачає комплексну збалансованість трьох складових, зокрема: позитивну динаміку економічних показників (економічна складова); соціальне забезпечення трудових ресурсів (соціальна складова); екологічну безпеку операційної діяльності (екологічна складова)

Серед пріоритетних питань, що досліджуються для досягнення соціально-екологічної збалансованості, - забезпечення потреби в ресурсах для покриття витрат, попередньо затверджених кошторисом (програмами).

Практична реалізація заходів соціального забезпечення на підприємстві передбачає виконання показників (умов, заходів) *соціального пакета* (СП) - сукупності усіх соціальних пільг, гарантій та виплат, що надаються чи мають надаватись працівникам, та включає в себе комплекс зобов'язань, який бере на себе роботодавець.

Соціальний пакет можна умовно класифікувати на базовий та мотиваційний. *Базовий* СП (або врегульовані законодавством України гарантії відповідно до укладеної з керівником/власником трудової угоди) охоплює:

- забезпечення необхідних для виконання роботи умов праці (в першу чергу, екологічно безпечних), передбачених законодавством про працю, колективним договором і угодою сторін;
- загальнообов'язкове державне соціальне страхування;
- виплата в повному розмірі належної працівнику заробітної плати;
- надання соціальних пільг і гарантій, передбачених колективним договором (галузевою угодою).

В свою чергу, *мотиваційний* СП поєднує в собі конкурентний та компенсаційний пакети:

- компенсаційний пакет: компенсація матеріальних благ, що надаються роботодавцем працівнику *понад* гарантії, передбачені законодавством;
- конкурентний пакет: створення мотиваційної системи підтримки намірів працівника реалізувати свій професійний потенціал. Такий СП можна представити як сукупність чотирьох блоків: забезпечення здоров'я; розвиток корпоративної культури; навчання, підвищення кваліфікації;

відпочинок та розваги; мотивація праці [1; 2; 3].

Міжнародна практика **екологічно безпечного виробництва** передбачає моніторинг і контроль **якісних (V)** та **кількісних (VV)** показників господарської діяльності:

- споживання енергії та тепла (VV),
- використання матеріалів (VV),
- використанні пакувальних матеріалів (VV),
- споживання води (VV),
- обсяг відходів (VV),
- якість внутрішнього та зовнішнього повітря (V),
- шуми та запахи (V),
- робоче середовище (V) [4].

Методика бухгалтерського обліку відповідно до національних облікових стандартів передбачає відображення не всіх наведених в роботі показників соціального забезпечення та екологічної безпеки підприємницької діяльності (таблиця 1).

Таблиця 1 – Відображення показників соціального та екологічного напрямків господарської діяльності в бухгалтерському обліку

№ з/п	Показники сталого розвитку	Елементи бухгалтерського обліку					
		оцінка	калькулювання	подвійний запис	Інвентаризація	документування	Узагальнення на звітну дату у формах фін. звітності
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Екологічні						
	- якісні	V				V	
	- кількісні	V	V	V	V	V	V
2	Соціальний пакет:						
	- базовий	V	V	V		V	V
	- мотиваційний, - компенсаційні	V	V	V		V	

Актуальним залишається питання формування спеціальної звітності - інтегрованої звітності економічного забезпечення соціально-екологічної збалансованості, або окремого розділу в Примітках до річної звітності.

Національні П(С)БО передбачають можливість фінансування витрат на проведення заходів реалізації соціального пакету та екологічної безпеки за альтернативними варіантами:

1) *створення спеціального фонду* шляхом відрахування з прибутку: Дт443 «Використання прибутку» - Кт42/п "Фонд соціально-екологічної збалансованості (ФСЕЗ)" – відрахування у Фонд; Дт Кт42/п – Кт661/п «Розрахунки з працівниками», 63 "Розрахунки з постачальниками та підрядниками"... - використання коштів ФСЕЗ на фінансування відповідних витрат.

2) здійснені операції соціально-екологічного характеру *відносити на рахунки витрат* із введенням субрахунків аналітичного обліку:

Дт 23/п,91/п,92/п,93/п, 949/п – Кт 661/п, 663/п, 631/п... - витрати,

передбачені колективним договором в рамках заходів (програм) соціального пакету;

Дт 23/м,91/м,92/м,93/м, 949/м – Кт 661/м, 663/м, 631/м... - витрати, передбачені програмою екологічної безпеки підприємницької діяльності суб'єкта.

Планування таких витрат в міжнародній практиці проводиться шляхом створення резервів (забезпечень – як альтернатива, рахунок 475 «Забезпечення на соціально-екологічну збалансованість»). Облік з використанням такого забезпечення:

- Дт475 – Кт631/п,м , 661/ п,м, 662/ п,м ..... – списання фактично понесених витрат на виконання Програм соціального забезпечення та екологічної безпеки;

- Дт23/ п,м, 91/ п,м, 92/ п,м ... - Кт 475 – щомісячне нарахування забезпечення для реалізації Програм.

На даний час в П(С)БО 11 «Зобов'язання» такого виду забезпечення не передбачено. На нашу думку, внесення змін до стандарту, які б регламентували створення та використання забезпечення на соціально-екологічну збалансованість - необхідна умова облікового забезпечення досліджуваних напрямків господарської діяльності.

Соціально-екологічні проблеми на сьогодні - домінуючі у становленні національного суспільного розвитку, а їх вирішення, перш за все, потребує екологічно свідомого управління бізнес-процесами. Управлінський облік як основна інформаційна система підприємства покликаний забезпечувати керівництво інформацією для прийняття адміністративних рішень, які б економічно та організаційно гарантували існування його в довгостроковій перспективі.

Список використаних джерел.

1. Саєнко Ю. Соціальна відповідальність бізнесу: розуміння та впровадження / Ю. Саєнко. – Київ, 2005. – 30 с.

2. Neil's Brock Copenhagen Business College. – Kultorvet 2, Copenhagen K, Denmark, 2008. – 250 p

3. wikipedia.org/wiki /Збалансований розвиток.

4. Accounting and Financial Reporting For Environmental Costs and Liabilities [Guidance Manual] / United Nations Conference On Trade And Development. – Geneva, 2002. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.unctad.org/>.

УДК 657.372.01

КОНЦЕПЦІЯ ІНТЕГРОВАНОЇ ЗВІТНОСТІ ЯК ЗАСІБ ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ІНФОРМУВАННЯ ПРО КАПІТАЛ ПІДПРИЄМСТВА

С. Ф. Легенчук

*ЖДТУ, вул. Черняхівського, 103, м. Житомир, Україна, 10005,
e-mail: legenchyk@list.ru*

Починаючи з часів виникнення подвійної бухгалтерії капітал є одним із основних об'єктів, інформація про який необхідна заінтересованим користувачам. Розвиток економіки, особливо в останні два десятиліття, що характеризується тенденціями постіндустріалізації та